

Human Rights Olympics final round
(Opening remarks – Martin Nesirky, 25 March 2015, Modra-Harmónia)

Vážené dámy, Vážení páni,

Vážení hostia a ctení finalisti a finalistky 17.ročníka Olympiády lidských práv,

„JEDNO dieťa, jeden učiteľ, jedno pero a jedna kniha môžu zmeniť svet“.

Niektorí z Vás možno už tento citát poznáte. Je od Malaly Júsfzajovej, pakistanskej školáčky, ktorú postrelili do hlavy, pretože obhajovala právo na vzdelanie. Našťastie sa jej podarilo zotaviť a naďalej o tejto téme hovorí nahlas, aj na pôde OSN.

Vzdelanie je nevyhnutným predpokladom pre mierové spolunažívanie a je jedným z pilierov trvalo udržateľného rozvoja. Rovnako tak je aj kľúčovou prioritou pre Organizáciu Spojených národov, ktorá si tento rok pripomína 70.výročie svojej existencie.

Tohtoročná téma Olympiády ľudských práv „Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty“ je práve preto taká aktuálna a dôležitá. Vaše načasovanie je naozaj dokonalé!

DOVOLTE, aby som Vám vysvetlil prečo.

Dobré vzdelanie je dôležité pri hľadaní práce, pre vymanenie sa z chudoby a hladu a taktiež pre zdravý spôsob života. Nedostatok vzdelania podnecuje neznášanlivosť a extrémizmus, čo umožňuje šírenie strachu a nenávisť.

Vzdelanie však nie je len základom pre rozvoj a mier. Je rovnako rozhodujúce z hľadiska zabezpečenia dodržiavania ľudských práv.

A keď hovorím „vzdelanie“, mám na mysli celoživotné vzdelávanie, ktoré nezačína a nekončí len v škole. Okrem toho, že nám pomáha pri obhajobe a podpore ľudských práv, vzdelanie samo o sebe je aj ľudským právom. Aby som bol presný, hovorí sa o ňom v článku 26 Všeobecnej deklarácie ľudských práv.

Ľudské práva sú však bohužiaľ, ešte stále, dennodenne a v mnohých častiach sveta, viac porušované ako dodržiavané.

Ako teda môžeme v tomto svete, ktorý mnohí považujú za radikalizovaný a neľudskejší, urobiť pre ľudské práva ešte viac? Ako môžeme odpovedať na tieto zdanlivo rastúce riziká mierovým spolunažívaním?

GENERÁLNY tajomník OSN Pan Ki-mun veľkú časť svojho základného vzdelania získal pod stromom, v povojnových časoch v Južnej Kórei.

Dôležitosť vzdelania mu leží na srdci a prostredníctvom svojej iniciatívy „Globálne vzdelanie na prvom mieste“ ho vyzdvihol ako prioritu.

Iniciatíva sa sústreďuje na tri hlavné body:

- Umiestniť každé dieťa do školy
- Zlepšiť kvalitu učenia
- A posilniť svetoobčianstvo

Na svete stále zostáva 58 miliónov detí bez prístupu k základnému vzdelávaniu. Existujúce školské systémy často charakterizuje zlá kvalita vzdelávania, diskriminácia voči marginalizovaným skupinám a rodová nerovnosť.

Od budúceho roku nahradí nová rozvojová agenda Miléniové rozvojové ciele, ktoré pomohli umiestniť v škole mnohé deti. Vzdelanie v tejto agende vystupuje ešte oveľa viac do popredia. Namiesto sledovania či sú deti v škole alebo nie, sa bude v rámci agendy zároveň merať kvalita výučby a to, či sú tieto deti v škole vôbec vybavené na to, aby sa tam mohli učiť.

TAKŽE, ako som povedal na začiatku, Vaša téma bola vybraná naozaj veľmi príhodne.

Dovoľte, aby som poďakoval organizátorom Olympiády ľudských práv za túto úžasnú iniciatívu a za ich obetavú prácu a odhodlanosť.

Rovnako by som veľmi rád vyjadril moju úprimnú vďačnosť všetkým učiteľom za to, že študentov pripravili na takéto dôležité podujatie.

Vážení UČITELIA – Vy – ste životne dôležitým prvkom pre zdravé fungovanie spoločnosti. Ste tiež multiplikátormi, ktorí pomáhajú študentom rozvíjať zmysel pre svetoobčianstvo a vzdelávajú ich o ľudských právach.

Je našou spoločnou povinnosťou pripraviť dnes mladých ľudí tak, aby boli schopní zvládnuť výzvy zajtrajška. A vy odvádzate skvelú prácu.

Organizátorom aj učiteľom by som preto veľmi rád poďakoval za ich inšpiratívnu vedúcu úlohu, ktorú v oblasti ľudských práv zohrávajú.

A TERAZ o Vás, milí finalistí.

Už ste sa prebojovali cez dve kolá vedomostných testov a každý z Vás napísal esej na túto tému. Mal som možnosť prečítať si niektoré z nich a veľmi na mňa zapôsobil spôsob, akým ste sa vyjadrovali. Bolo to jasné, výrečné a nútilo ma to ďalej sa zamyslieť.

Dnes aj v nasledujúcich dňoch Vám želim veľa šťastia v boji o finále.

Generácia mladých ľudí dneška, v roku 2015, 70 rokov po tom, čo bola založená OSN, je najpočetnejšou v celej histórii. Viac ako polovica svetovej 7 miliardovej populácie je vo veku do 30 rokov.

Vaša generácia je prítomnosťou aj budúcnosťou tejto planéty. Budete pomáhať formovať tento svet pre ďalšie generácie, ktoré prídu po Vás. Slovensko bolo ako súčasť bývalého Československa pred 70 rokmi zakladajúcim členom Charty OSN. Vaša krajina naďalej venuje prioritnú pozornosť práci Spojených národov a to je niečo, na čo môžete byť hrdí.

Rád by som Vás povzbudil v tom, aby ste so svojím odhodlaním neprestávali, aby sa ľudské práva stali realitou pre každého z nás, všade na svete a každý deň v roku.